

iUSTUS

FÅMANSFÖRETAG & BESKATTNING

MATS TJERNBERG

Upplaga 2

FÅMANSFÖRETAG & BESKATTNING

Andra upplagan

MATS TJERNBERG

§
iUSTUS
FÖRLAG

© Författaren och Iustus Förlag AB, Uppsala 2026

Upplaga 2:1

ISBN 978-91-7737-347-6

Produktion: eddy.se ab, Visby 2026

Omslag: John Persson

Förlagets adress: Box 1994, 751 49 Uppsala

Telefon: 018-65 03 30

Webbadress: www.iustus.se, e-post: kundtjanst@iustus.se

Printed by Eurographic Group, Poland 2026

Innehåll

Förord 9

Förkortningar 11

Kapitel 1 Inledning 13

- 1.1 Bakgrund 13
- 1.2 Fåmansföretagsbeskattningens historik 16
- 1.3 Fåmansföretagsbeskattningens systematik 21
- 1.4 Disposition 25

Kapitel 2 Begreppsdefinitioner 27

- 2.1 Fåmansföretag 27
- 2.2 Delägare 31
- 2.3 Utländska delägare 31
- 2.4 Företagsledare 33
- 2.5 Närstående 34
- 2.6 Fåmansägt handelsbolag 36

Kapitel 3 Lön från fåmansföretag 38

- 3.1 Allmänt 38
- 3.2 Inkomstfördelning mellan makar 41
- 3.3 Lön till barn 43
- 3.4 Inkomstuppdelning i fåmansägt handelsbolag 44
- 3.5 Beskattning av löneförmåner m.m. 45
- 3.6 Avdrag för tantiem eller liknande ersättning 46
- 3.7 Personalstiftelse m.m. i fåmansföretag 47

Kapitel 4 Utdelning och kapitalvinst 50

- 4.1 Bakgrund och tillämpningsområde för 3:12-reglerna 50
- 4.2 Andelar m.m. i fåmansföretag 55
- 4.3 Kvalificerade andelar 60
 - 4.3.1 Verksam i betydande omfattning 60
 - 4.3.2 Samma eller likartad verksamhet 71

4.4	Utdelning, allmänt	79
4.5	Gränsbelopp för kvalificerade andelar	84
4.5.1	Inledning	84
4.5.2	Schematisk beskrivning av gränsbeloppsberäkningen	86
4.5.3	Ett grundbelopp ersätter tidigare förenklingsregel	86
4.5.4	Förenklingsregeln t.o.m. beskattningsåret 2025	87
4.5.5	Lönesumma att lägga till grundbeloppet	89
4.5.6	Huvudregeln t.o.m. beskattningsåret 2025 – gränsbelopp med lönesumma	96
4.5.7	Tillägg för ränta på omkostnadsbeloppet	99
4.6	Utdelning på övriga onoterade andelar	100
4.7	Kapitalvinster, onoterade andelar	102
4.8	Kapitalvinstberäkning, kvalificerade andelar	106
4.9	Beräkning av omkostnadsbelopp	108
4.9.1	Allmänt	108
4.9.2	Indexregeln och alternativregeln	110
4.10	Sparat utdelningsutrymme	110
4.11	Utomståenderegeln (utdelning och kapitalvinst)	113
4.12	Takregler	123
4.13	Akkumulerad inkomst	127
4.14	Holdingbolag, interna aktieöverlåtelser och skalbolag	129
4.15	Uppskov vid andelsbyten	135
4.15.1	Allmänt	135
4.15.2	Säljare, avyttrade och köpande företag	135
4.15.3	Beskattning av ersättningen	137
4.15.4	Andelsbyten och 57 kap. IL	139
4.16	Kapitalförluster	142
4.17	Beräkningsexempel för beskattningsåret 2026	144
Kapitel 5	Beskattning av förtäckta förmåner	146
5.1	Allmänt	146
5.2	Disponera eller åtnjuta en förmån	147
5.3	Rätt skattesubjekt	149
5.4	Privata utgifter och andra förmåner	152
5.4.1	Allmänt	152
5.4.2	Särskilt om bostadsförmån	158
5.4.3	Särskilt om bilförmån	160
5.4.4	Särskilt om båtformån	161
5.4.5	Särskilt om reseförmån	163

5.5	Överlåtelse mellan bolag och ägare	164
5.6	Värdeöverföring mellan bolag med gemensam ägarkrets	168
5.7	Förvärv av värdepapper	171
5.8	Överföring av värde till bolaget	174
Kapitel 6	Uthyrning av lokal till företaget	179
6.1	Allmänt	179
6.2	Uthyrning av privatbostad	180
6.3	Uthyrning av näringsfastighet	183
Kapitel 7	Lån mellan fåmansföretag och delägare	184
7.1	Förbjudna lån	184
7.1.1	Allmänt	184
7.1.2	Vad som omfattas	185
7.1.3	Vilka personer som träffas av låneförbudet	190
7.2	Ränteförmånliga lån från fåmansföretag	191
7.3	Nedskrivning av lån	194
7.4	Lån till företaget	196
Kapitel 8	Inkomster i inkomstslaget näringsverksamhet	199
8.1	Avyttring av immateriella rättigheter	199
8.2	Avyttring av fastighet i byggnadsrörelse	202
Litteratur		205
Rättsfall		211
Sakregister		215

Förord

När nu ytterligare en utredning om 3:12-reglerna har sett dagens ljus, och resulterat i ett stort antal ändringar, har det blivit dags att presentera en ny upplaga av denna bok.

Målet har varit att systematiskt beskriva de skatteregler som gäller för fåmansföretag och deras ägare. Inte bara uttryckliga särregler behandlas, med absolut fokus på 3:12-reglerna, utan också annan lagstiftning och praxis (om än inte lika ingående) som typiskt sett är relevant för dessa subjekt. Handelsbolag är inte fåmansföretag och frågor rörande beskattning av handelsbolag behandlas endast översiktligt. De frågor som rör fåmansägda handelsbolag behandlas dock mer ingående.

Boken vänder sig framför allt till två kategorier. Dels till studerande på fördjupningskurser i skatterätt/beskattningsrätt vid högskolor och universitet, dels till personer vilka i sitt yrke har behov av att fördjupa sig inom det aktuella området.

Jag är ett stort tack skyldig till forskningsamanuens Oskar Robertsson för värdefull hjälp med korrekturläsning. För eventuella kvarvarande brister är jag ensamt ansvarig.

Jag har beaktat lagtext, praxis och litteratur fram till utgången av 2025.

Lund i december 2025

Mats Tjernberg